23 октомври, четвъртък

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА За заявки от учители: https://beautifulscience.bg/schools-varna/
3D моделиране работилница, 10:30–11:30 ч. и 12:00–13:00 ч., зала ОКЕАН, 8–12 клас
Карта на хранителната система работилница, 10:30–11:30 ч. и 12:00–13:00 ч., зала ЛАБОРАТОРИЯ, 1–4 клас
Мрежа на живота работилница-игра, 10:30–11:30 ч. и 12:00–13:00 ч., зала ДНК, 5–7 клас
Вкусът на химията научно шоу, 11:00–12:00 ч. и 12:30–13:30 ч., Зала КОСМОС, 1–4/5–7 клас
Биоразнообразието на Черно море посещение в Института по рибни ресурси с беседа (Варненски аквариум), 11:00–12–00 ч., и 13:00–14:00 ч., 1–4 клас
Програма Food Educators представяне на ресурси, 13:30–14:30 ч., Зала ОКЕАН, за учители
Мисия с роботи: Лабиринтът на изследователите работилница, 13:30–14:30 ч. и 15:00–16:00 ч., Зала ЛАБОРАТОРИЯ, 1–4 клас
Varna Spaghetti Engineering работилница, 13:30–14:30 ч. и 15:00–16:00 ч., Зала ДНК, 5–7 клас
От Варна до Космоса презентация, 14:00–15:00 ч., Зала КОСМОС, 8–12 клас
Нашата планета представяне на ресурси, 15:00–16:00 ч., Зала ОКЕАН, за учители
Как киното стана цветно презентация, 15:30–16:30 ч., Зала КОСМОС, 5–7 клас

Училищната програма на 23 и 24 октомври е в партньорство с ENDUROSAT

ОСНОВНА ПРОГРАМА

Директна резервация на пропуски https://beautifulscience.bg/v-programa/

	зала Космос *в партньорство с А1* *(100 места)*	зала Океан *(30 места)*	зала Лаборатория *(30 места)*	зала ДНК *(30 места)*	Съпътстваща програма в Института по рибни ресурси *(20 места)*	
10:30-11:00						10:30-11:00
11:00-11:30	**Вкусът на химията** *Наско Стаменов* *1-4, 5-7 клас*	**3D моделиране** *Цветан Митев* *8-12 клас*	**Карта на хранителната система** *Мирослава Иванова* 1-4 кл.	**Мрежата на живота** *Албена Попова* *5-7 кл.*	**Биоразнообразие в Черно море** *посещение и представяне* *1-4 клас*	11:00-11:30
11:30-12:00						11:30-12:00
12:00-12:30		**3D моделиране** *Петър Стефанов; Цветан Митев* *8-12 клас*	**Карта на хранителната система** *Мирослава Иванова* 1-4 кл.	**Мрежата на живота** *Албена Попова* *5-7 кл.*		12:00-12:30
12:30-13:00	**Вкусът на химията** *Наско Стаменов* *1-4, 5-7 клас*					12:30-13:00
13:00-13:30					**Биоразнообразие в Черно море** *посещение и представяне* *1-4 клас*	13:00-13:30
13:30-14:00		**Ресурсите на програма Food Educators** *Мирослава Иванова* *за учители*	**Мисия с роботи: „Лабиринтът на изследователите“** *Стоян Трифонов* *1-4 клас*	**Varna Spaghetti Engineering** *Доротея Николаева, Иляз Иляз* *5-7 клас*		13:30-14:00
14:00-14:30	**От Варна до Космоса** *ЕндуроСат* *8-12 клас*					14:00-14:30
14:30-15:00						14:30-15:00
15:00-15:30		**Нашата планета** *Албена Попова* *за учители*	**Мисия с роботи: „Лабиринтът на изследователите“** *Стоян Трифонов* *1-4 клас*	**Varna Spaghetti Engineering** *Доротея Николаева, Иляз Иляз* *5-7 клас*		15:00-15:30
15:30-16:00	**Как киното стана цветно** *Наско Стаменов* *5-7 клас*					15:30-16:00
16:00-16:30						16:00-16:30
16:30-17:00						16:30-17:00
17:00-17:30	**AI и XR: Науката оживява пред очите ти** *Пламен Милтенов* *8-12 клас , възрастни*					17:00-17:30
17:30-18:00		**Биомимикрия: природата като изобретател** *Десислава Мусинска* *8-12 клас, възрастни*	**Морски стъкълца: морето като вдъхновение за изкуство** *Sustaina Partners* *деца и родители*			17:30-18:00
18:00-18:30				**Легенда:**		18:00-18:30
18:30-19:00	**Всекидневието по Българското Черноморие през Средновековието** *доц. д-р Преслав Пеев* *8-12 клас, възрастни*		Училищна програма		Събития на сцена	18:30-19:00
19:00-19:30			Обща програма	Съпътстваща програма в Институт по рибни ресурси	Работилница	19:00-19:30

AI и XR: науката оживява пред очите ти

научно шоу, 17:00–18:00 ч., Зала КОСМОС, 8–12 клас и възрастни

Може ли изкуственият интелект да ни учи във виртуална реалност? Можем ли сами да създадем виртуална реалност, без да сме програмисти? В това забавно научно шоу ще покажем как AI и XR (виртуална и разширена реалност) се допълват взаимно и превръщат ученето в приключение. Ще демонстрираме как работи AI чатбот и ще направим виртуално пътуване в Слънчевата система чрез безплатни приложения. Участниците ще играят игра, в която ще познават кое е създадено от човек и кое — от изкуствен интелект. След това, в кратка работилница, учениците ще измислят кратка идея за VR учебна сцена и с помощта на лесна платформа ще създадат своето първо виртуално преживяване. Не са нужни специални умения — само въображение!

Пламен Милтенов има магистърска степен по библиотечна и информационна наука от САЩ. Другите му дипломи от САЩ са магистър по история и докторат по *Educational Leadership*, от Австрия — магистър по история и от България — магистър по история и доктор по педагогика и психология. Над 25 години е работил в американски академични библиотеки като преподавател и информационен специалист. Интересува се и разработва образователни технологии: мултимедия, интерактивност, социални медии, виртуални и разширени реалност и грамотности: дигитална, информационна, медийна и изкуствен интелект. В момента е изследовател в Научноизследователския институт към Университета по икономика, Варна. Води курсове по Изкуствен интелект и дигитални грамотности за преподаватели и студенти и участва в правителствена група за изготвяне на директиви за дигитализацията на учебната дейност в страната.

Биомимикрия: Природата като изобретател

презентация, 17:30–18:30 ч., Зала ОКЕАН, 8–12 клас и възрастни

Какво е общото между човка на птица и японски влак-стрела? Или гекон и лепенка? Как китовете и прилепите вдъхновяват създаването на технологии, използвани по цял свят? Отговорът е прост: чрез биомимикрията. Тя е вълнуваща научна област, в която инженерството, дизайнът и природата се срещат. В това събитие се пригответе за пътешествие през света на естествените форми, процеси и стратегии, които вдъхновяват

някои от най-иновативните съвременни технологии. Чрез визуална презентация и примери от реалния свят ще научите как учените и изследователите „копират" природата, за да създадат устойчиви решения на човешки проблеми – от архитектура до медицина. Понякога най-гениалните идеи идват от най-неочакваните места – листо, крило, люспа или дори мравка. Събитието е подходящо за ученици, студенти и всички любопитни умове, които искат да открият как природата може да бъде наш най-добър учител и дизайнер.

Десислава Мусинска е победител в българското издание на международния конкурс за комуникация на науката FameLab и на 25 ноември ще се яви на международния финал в ЦЕРН. Тя е курсант във Втори курс на Висшето военноморско училище във Варна и учи за навигатор във военноморските сили. Занимава се с балет, който изучава още от 7-годишна.

Морски стъкълца: морето като вдъхновение за изкуство
арт-работилница, 17:30-18:30 ч., Зала ЛАБОРАТОРИЯ, деца и родители

Потопете се в креативен свят, където изкуството среща екологията! В тази творческа работилничка, организирана от **Sustaina Partners**, ще се потопим в света на морските форми, цветове и истории. Ще създаваме собствени произведения на изкуството от морски стъкълца, камъчета, раковини и дървесина – материали, които самото море ни е оставило на брега. Ще работим и с рециклирани материали, като по този начин ще им вдъхнем нов живот! Докато творим, ще научим любопитни и малко известни факти: как се образуват морските стъкълца и защо всяко от тях е уникално; какво разкриват те за човешкото въздействие върху природата; замърсяването на Черно море и как всеки от нас може да допринесе за неговото опазване.

Работилницата е подходяща за малки и големи любители на морето, изкуството и устойчивия начин на живот. Подходяща е както за семейства, така и за индивидуални участници. Всички материали са осигурени – трябва да донесете само усмивка и въображение!

Екипът на **Sustaina Partners** е фокусиран върху организирането на събития за устойчивото развитие, грижа за природата и хората. Изминалото лято бе създадена и бутикова лятна еко академия „Малките герои на Планетата", която комбинира неформалното образование и изкуството, за да научат децата по ангажиращ и въздействащ начин за опазването на морето, чистия въздух, гората, планетата като цяло и екосъобразния начин на живот. Тяхната мисия е да бъдат мост между бизнес интересите и екологичните практики, да превръщат „зелени" идеи във видими резултати - за компанията, за хората и за природата. Организират „зелени" събития – работилници, фирмени тиймбилдинги, открити лекции и др., съобразени с нуждите на организацията. Провеждат обучения по теми като кръгова икономика, нулев отпадък, устойчив начин на живот, развитие на меки умения и социална отговорност. Подпомагат компаниите да формулират и изпълняват ESG (екологични, социални и управленски) цели.

Всекидневието по Българското Черноморие през Средновековието: пристанища, търговия и културен обмен
презентация, 18:30-19:30 ч., Зала КОСМОС, 8-12 клас и възрастни

В края на първия фестивален ден по традиция завършваме с важна тема от науката за града. Заповядайте на увлекателно изследване за живота на хората, обитаващи българското Черноморие през Средните векове. Заедно с **доц. д-р Преслав Пеев** ще се потопим в ежедневието им, разкривайки както предизвикателствата, така и уникалните аспекти на живота в крайбрежните градове и селища. Ще се запознаем със стратегическото значение на крайбрежието, с развитието на някои от занаятите, свързани с морето, културното развитие на черноморските градове, ролята на църквите и манастирите. Очаквайте любопитни факти и визуални материали, които ще обогатят знанията за историческото минало на нашите предци.

Варненецът **доц. д-р Преслав Пеев** е Заместник–директор по международна дейност Института по океанология при Българската академия на науките. Завършил висшето си

образование във Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“, специалност „История и география“, от 2000 г. работи в секция „Морска геология и археология“ към Института. През 2014 г. получава докторска степен с дисертация на тема „Палеогеография на пристанищните акватории в древната морска история и археология на Западното Черноморие“. Научните му интереси са насочени в областта на морската история и археология на Черно море и Средиземноморието, пристанищната система през вековете, геоархеологията.

24 октомври, петък

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА За заявки от учители: https://beautifulscience.bg/schools-varna/
Криминалистика работилница, зала ОКЕАН, 10:30–11:30 ч. и 12:00–13:00 ч., 8–12 клас
Градско биоразнообразие работилница, зала ЛАБОРАТОРИЯ, 10:30–11:30 ч. и 12:00–13:00 ч., 1–4 клас
История на шевицата работилница, зала ДНК, 10:30–11:30 ч. и 12:00–13:00 ч., 5–7 клас
Игра на числа математическо шоу, 11:00–12:00 ч., Зала КОСМОС, 1–4 и 5–7 клас
Снич: Слойд, Нотч, иновации и чипове презентация, зала КОСМОС, 12:30–13:30 ч., 8–12 клас
ARхитекти на бъдещето – добавена реалност и дигитални двойници работилница, зала ОКЕАН, 13:30–14:30 ч. и 15:00–16:00 ч., 8–12 клас
Хранителни отпадъци и разхищение работилница, зала ЛАБОРАТОРИЯ, 13:30–14:30 ч. и 15:00–16:00 ч., 1–4 клас
Minecraft мисия: Флагът на откривателите работилница, зала ДНК, 13:30–14:30 ч. и 15:00–16:00 ч., 5–7 клас
Миграция на птиците презентация, 15:30–16:30 ч., Зала КОСМОС, 5–7 и 8–12 клас

ОСНОВНА ПРОГРАМА

Директна резервация на пропуски https://beautifulscience.bg/v-programa/

	зала Космос *в партньорство с А1* *(100 места)*	зала Океан *(30 места)*	зала Лаборатория *(30 места)*	зала ДНК *(30 места)*	
10:30-11:00		**Криминалистика** *проф. д.ю.н Йонко Кунчев,* *ас. Александра Ангелова* *8-12 клас*	**Градско биоразнообразие –** *Александър Зарков* *1-4 клас*	**История на шевицата** *проф. д-р Мария Кърджиева* *5-7 клас*	10:30-11:00
11:00-11:30	**Игра на числа** Математическа академия Заная *1-4, 5-7 клас*				11:00-11:30
11:30-12:00					11:30-12:00
12:00-12:30		**Криминалистика** *проф. д.ю.н Йонко Кунчев,* *ас. Александра Ангелова* *8-12 клас*	**Градско биоразнообразие –** *Александър Зарков* *1-4 клас*	**История на шевицата** *проф. д-р Мария Кърджиева* *5-7 клас*	12:00-12:30
12:30-13:00	**Снич: Слойд, Нотч,** **Иновации и Чипове** *Тодор Ялъмов* *8-12 клас*				12:30-13:00
13:00-13:30					13:00-13:30
13:30-14:00		**ARхитекти на бъдещето -** **добавена реалност и дигитални** **двойници** *ас. инж. Мария Матеева,* *арх. Стефан Влахов* *8-12 клас*	**Хранителни отпадъци и** **разхищение** *Мирослава Иванова* *1-4 клас*	**Minecraft мисия: Флагът на** **откривателите** *Стоян Трифонов* *5-7 клас*	13:30-14:00
14:00-14:30					14:00-14:30
14:30-15:00					14:30-15:00
15:00-15:30		**ARхитекти на бъдещето** *ас. инж. Мария Матеева,* *арх. Стефан Влахов* *8-12 клас*	**Хранителни отпадъци и** **разхищение** *Мирослава Иванова* *1-4 клас*	**Minecraft мисия: Флагът на** **откривателите** *Стоян Трифонов* *5-7 клас*	15:00-15:30
15:30-16:00	**Миграция на птиците** *д-р Боян Мичев* *5-7, 8-12 клас*				15:30-16:00
16:00-16:30					16:00-16:30
16:30-17:00					16:30-17:00
17:00-17:30	**Дронове в земеделието** *гл. ас. д-р инж.Аспарух Атанасов* *8-12 клас, възрастни*	**Подводна археология и нови** **технологии** *Центъра за подводна археология* *5-7, 8-12 клас, възрастни*			17:00-17:30
17:30-18:00					17:30-18:00
18:00-18:30			Легенда:		18:00-18:30
18:30-19:00	**Науката зад кадър - изследване** **на ледниците** *д-р Гергана Георгиева* *8-12 клас, възрастни*		Училищна програма	Събития на сцена	18:30-19:00
19:00-19:30			Обща програма	Работилница	19:00-19:30

Дронове в земеделието

презентация, 17:00-18:00 ч., Зала КОСМОС, 8-12 клас и възрастни

Кой ли вече не управлява дрон. Но знаете ли всъщност колко полезни са те за прецизното земеделие? Заповядайте, за да научите за техните технически възможности за заснемане на земеделски терени както и атмосферни и физически ограничения при използването им. Ще разгледаме законовите изисквания и ограничения, както и основните правила за лицензиране на пилот на дрон. Какви са техниките на безопасност и законови ограничения по категории, кои основни методики за заснемане и получаване на данни за земеделските площи се използват най-често, как се разчитат резултатите, как се интерпретират и защо това е важно? Отговорите на всички тези въпроси потърсете от гл. ас. Аспарух Атанасов.

д-р Аспарух Атанасов работи в Технически университет – Варна като гл. асистент. Той е защитил докторска програма по приложна механика на тема „Сензорни системи в прецизното земеделие" и е издал книга на тема „Роботизирани безпилотни летателни апарати в прецизното земеделие". Има множество публикации в областта на използването на безпилотни апарати в земеделието.

Съкровища под вълните. Пътешествие в подводната археология

презентация, 17:00-18:00 ч., Зала ОКЕАН, 5-7, 8-12 клас, възрастни

Знаете ли, че дъното на Черно море пази следи от древни цивилизации, потънали селища и кораби, които са плавали преди стотици и хиляди години! Знаете ли че България е една от най-богатите страни на подводно културно наследство! Запознайте се с подводния археолог **Ивелина Петкова** и се докоснете до достиженията на българската подводната археология. Тя ще ви отведе под вълните, където времето е спряло, за да разкаже историите на кораби, древни градове и хората, които са ги създали.

Центърът за подводна археология кани всички любители на историята, морето, науката и приключенията на тази среща под водата. Няма нужда да сте специалисти – достатъчно е да имате любопитство и желание да откриете тайните, скрити под повърхността.

Ивелина Петкова завършва магистърска програма „Антична история и култура" през 2000 г., в същата година става водолаз по време на Школа по подводна археология организирана от Център за подводна археология. От 2000 г. до 2003 г. участва в разкопки на потънал кораб от Османската епоха край Китен. От 2009 до 2019 г. е директор на Исторически музей „Проф. Александър Фол" Малко Търново. От 2019 г. е подводен археолог в ЦПА.

Центърът за подводна археология в гр. Созопол е държавен институт към Министерството на културата. Основан през 1978 г. в Созопол, това е най-старият подобен център в Източна Европа. Разполага със собствени плавателни средства и модерна геофизична апаратура.

Центърът за подводна археология е единственият държавен институт в България, който по закон има право да извършва дейности свързани с проучване, документиране и опазване на подводното археологическо наследство (българско черноморско крайбрежие, реки и езера); Научна, научно-информационна, експертна и консултантска дейност, предимно свързани с изготвянето на наредби и закони при осъществяване на подводна дейност и опазване на културно-историческото наследство. Центърът съдейства при определяне на приоритетите на държавната културна политика в областта по опазването на културното наследство под вода и участва при изработването и даването на становища по проекти на нормативни актове в областта по опазването на културното наследство под вода.

Науката зад кадър – изследване на ледниците
презентация, 18:30–19:30 ч., Зала КОСМОС, 8–12 клас и възрастни

Какво стои зад великите и напудрени научни резултати? Колко труд и усилия им струва понякога едно измерване? Тази година учените на остров Ливингстън копаха цял ден сняг, стигнаха на повече от 3 м навътре в ледника, само за да намерят върха на кол, който маркира една от общо 16 точки, които измерват, и така нататък. Заповядайте на разказ за истинската наука без много грим.

д-р Гергана Георгиева е главен асистент в катедра метеорология и геофизика на Физическия факултет на СУ. Участник в 6 антарктически експедиции. Изследва строежа на земята по сеизмични данни, а от около 10 години – движението и сеизмичността на ледниците.

25 октомври, събота

	зала Космос *в партньорство с A1* *(100 места)*	зала Океан *(30 места)*	зала Лаборатория *(30 места)*	зала ДНК *(30 места)*	
10:30-11:00	**Еволюция на усмивката – от неандерталец до инфлуенсър** *Стефан Сотиров*	**Морски стъкълца: морето като вдъхновение за изкуство** *Sustaina Partners* *деца и родители*			10:30-11:00
11:00-11:30			**Мисия с роботи: „Лабиринтът на изследователите“** *Стоян Трифонов* *5-7 клас*	**Градско биоразнообразие –** *Александър Заркое* 1-4 клас	11:00-11:30
11:30-12:00					11:30-12:00
12:00-12:30	**Пластмасовият кръговрат от Черно море до нашата трапеза** *д-р Явор Ченков* *5-7, 8-12 клас, възрастни*	**Климатична фреска**			12:00-12:30
12:30-13:00			**Мисия с роботи: „Лабиринтът на изследователите“** *Стоян Трифонов* *5-7 клас*	**Градско биоразнообразие –** *Александър Заркое* 1-4 клас	12:30-13:00
13:00-13:30					13:00-13:30
13:30-14:00	**Без батерия и зарядно: в света на 6G IoT и Zero Energy Devices** *Емил Владков* *8-12 клас, възрастни*				13:30-14:00
14:00-14:30		**Математически пъзел** *Математическа академия Заная* *1-4 клас*	**Varna Spaghetti Engineering** *Доротея Николаева, Иляз Иляз* *5-7 клас*	**Компютърно зрение** *гл. ас. д-р Андриана Иванова* *8-12 клас*	14:00-14:30
14:30-15:00					14:30-15:00
15:00-15:30	**Островът на динозаврите** *Владимир Николов* *5-7, 8-12 клас, възрастни*				15:00-15:30
15:30-16:00		**Математически пъзел** *Математическа академия Заная* *1-4 клас*	**Varna Spaghetti Engineering** *Доротея Николаева, Иляз Илязн* *5-7 клас*	**Компютърно зрение** *гл. ас. д-р Андриана Иванова* *8-12 клас*	15:30-16:00
16:00-16:30					16:00-16:30
16:30-17:00	**Професия “Инженер на резервни човешки части”** *д-р Петър Вълчанов* *8-12 клас, възрастни*				16:30-17:00
17:00-17:30					17:00-17:30
17:30-18:00		**Медицина и Космос** *Тереза Стоянова* *8-12 клас, възрастни*			17:30-18:00
18:00-18:30	**Трескава планета** *доц. д-р Любомира Николаева-Гломб* *8-12 клас, възрастни*				18:00-18:30
18:30-19:00					18:30-19:00
19:00-19:30					19:00-19:30
19:30-20:00	**Какво ще сготвим за вечеря... след 100 години** *инж. д-р Ивайла Соготенска*		Събития на сцена	Запис от СФН 2023	19:30-20:00
20:00-20:30			Работилница	Филм	20:00-20:30

Морски стъкълца: морето като вдъхновение за изкуство
арт-работилница, 10:30–11:30 ч., Зала ОКЕАН, деца и родители

Потопете се в креативен свят, където изкуството среща екологията! В тази творческа работилничка, организирана от **Sustaina Partners**, ще се потопим в света на морските форми, цветове и истории. Ще създаваме собствени произведения на изкуството от морски стъкълца, камъчета, раковини и дървесина – материали, които самото море ни е оставило на брега. Ще работим и с рециклирани материали, като по този начин ще им вдъхнем нов живот! Докато творим, ще научим любопитни и малко известни факти: как се образуват морските стъкълца и защо всяко от тях е уникално; какво разкриват те за човешкото въздействие

върху природата; замърсяването на Черно море и как всеки от нас може да допринесе за неговото опазване.

Работилницата е подходяща за малки и големи любители на морето, изкуството и устойчивия начин на живот. Подходяща е както за семейства, така и за индивидуални участници. Всички материали са осигурени – трябва да донесете само усмивка и въображение!

Екипът на **Sustaina Partners** е фокусиран върху организирането на събития за устойчивото развитие, грижа за природата и хората. Изминалото лято бе създадена и бутикова лятна еко академия „Малките герои на Планетата", която комбинира неформалното образование и изкуството, за да научат децата по ангажиращ и въздействащ начин за опазването на морето, чистия въздух, гората, планетата като цяло и екосъобразния начин на живот.

Тяхната мисия е да бъдат мост между бизнес интересите и екологичните практики, да превръщат „зелени" идеи във видими резултати - за компанията, за хората и за природата. Организират „зелени" събития – работилници, фирмени тиймбилдинги, открити лекции и др., съобразени с нуждите на организацията. Провеждат обучения по теми като кръгова икономика, нулев отпадък, устойчив начин на живот, развитие на меки умения и социална отговорност. Подпомагат компаниите да формулират и изпълняват ESG (екологични, социални и управленски) цели.

Екипът им се запознава, докато доброволстват заедно в хуманитарна организация. Подхождат персонализирано - адаптират решенията според индустрията, мисията и възможностите на всяка компания. Стремят се да съчетават творчество, научна достоверност и екологична ангажираност. Имплементират проекти с обществено въздействие - зелени кампании, залесяване, инициативи за намаляване на отпадъците и др.

Еволюция на усмивката – от неандерталец до инфлуенсър
презентация, 10:30-11:30 ч., Зала КОСМОС, деца, младежи, възрастни

Какво може да ни разкаже една усмивка? Много повече, отколкото си мислите! В тази любопитна и увлекателна среща ще се потопим в пътешествие през хилядолетията – от мрачните пещери на неандерталеца до ослепителните усмивки на съвременните инфлуенсъри. Ще проследим как се е променяла човешката усмивка – не само анатомично, но и културно. Защо древните хора рядко са показвали зъби в изкуството? Как се е трансформирала захапката ни с промяната в начина на хранене? И какво общо имат ортодонтските брекети със зората на цивилизацията? Ще надникнем в тайните на древната стоматология, ще разгледаме митове за „здравите зъби на прабабите" и ще поговорим за съвременния натиск на социалните мрежи да се усмихваме... перфектно. А знаете ли как изглежда „усмивката на селфи"?

Събитието съчетава научни факти, любопитни примери, малко хумор и щипка изненада. Подходящо е за ученици от 8–12 клас, семейства и любопитни възрастни. Защото усмивката не е просто жест – тя е еволюционна история, разказана от зъбите ни.

Стефан Сотиров е студент по дентална медицина в Медицински университет – Пловдив. Участва активно в научната комуникация и различни образователни инициативи, защото вярва, че науката трябва да бъде разбираема и достъпна за всички. Финалист е в конкурса FameLab България 2025 г., и доказа, че умело съчетава хумора и медицината в един по-човешки разказ за науката.

Мисия с роботи: Лабиринтът на изследователите
работилница, 11:00-12:00 ч. и 12:30-13:30 ч., Зала ЛАБОРАТОРИЯ, 5-7 клас

Участниците ще бъдат екип изследователи с роботи. Целта е да програмират робот да премине през лабиринт с препятствия като задават инструкции за движение или „учат" робота сам да открива пътя и спира пред препятствия. Всяка възрастова група има свое ниво на трудност и създава собствен алгоритъм за управление. Участниците се разделят на екипи от 2–5 ученици: програмисти, тест пилоти, наблюдатели (сменят се на рундове). Всеки рунд

има за цел да тества написаната към момента програма, да се въведат корекции и да се достигне до края на лабиринта и цялостно решение на задачата.

Стоян Трифонов се занимава с програмиране от 12-годишен, а неговата страст е да обучава ученици – дори от 6-годишна възраст – на програмиране. Вярва, че това е един от най-добрите начини за развитие на логическото и аналитичното мислене и че ще им бъде полезно във всяка област в бъдеще. Завършил е Технологично училище „Електронни системи" към Техническия университет – София, а след това и във Факултета по математика и информатика на Софийския университет.

Градско биоразнообразие

работилница, 11:00 :00-12:00 ч. и 12:30-13:30 ч., Зала ДНК, 1-4 клас

Каним малките изследователи на тази интерактивна игра за малки и по-големи деца, която цели да ги запознае с някои от най-често срещаните диви животни, птици и растения в градска среда, тяхната роля в поддържане на екологичния баланс в населените места и предизвикателствата пред тяхното опазване. Местата в и около населените места хората трудно могат да се докоснат до живата природа в градската среда. За щастие, немалко диви животни, птици, насекоми, а и множество интересни и полезни растения, намират начин при тези условия да съжителстват с човека в една динамична конфигурация.
Ако сте любознателни да разберете кои са те, как и къде живеят около нас в градовете и в същото време обичате игрите, заповядайте да поиграем заедно на биоразнообразие...
Екологът **Александър Зарков** от СУ „Св. Климент Охридски" ще въведе най-малките природолюбители в безкрайно разнообразния и интересен свят на градската флора и фауна.

Александър Зарков е биолог и еколог с дългогодишен опит в опазването на застрашени животински и растителни видове и местообитания. Като част от екипите на различни национални и международни проекти, работи с мисия за запазване красотата и непокътнатостта на българската природа.

Пластмасовият кръговрат от Черно море до нашата трапеза

презентация, 12:00-13:00 ч., Зала КОСМОС, младежи, възрастни

Замърсяването на морето с пластмаси е един от най-сериозните екологични проблеми по света. Пластмасовите отпадъци застрашават морските животни, които често ги поглъщат или се оплитат в тях. Освен това микропластмасите навлизат в хранителната верига и засягат здравето на хората. Какво е състоянието на нашето море? Заповядайте, за да чуете от лекаря д-р Явор Ченков данни за замърсяването на Черноморското крайбрежие и акваториите му с пластмасови отпадъци и доколко това е опасно за екосистемите и за нас, хората.

д-р Явор Ченков е хуманен лекар, постдокторант и преподавател в Медицински университет – Варна.

Климатична фреска

работилница-игра, 12:00-13:30 ч., Зала ОКЕАН, 5-7, 8-12 клас, възрастни

Забравете назидателните послания за климатичните промени и се впуснете в едно приключение, което ще ви разкрие човешките измерения на наболелия проблем на планетата ни. Климатичната фреска е уъркшоп под формата на игра с 42 карти, всяка от които представлява фактор за изменението на климата. По време на уъркшопа участниците преминават през увлекателен процес, който им помага да открият връзката между причините и последствията, свързани с изменението на климата, обясняват се всички гео физически и социални изменения, които настъпват, и се насърчават да потърсят възможни решения за излизане от кризата. Очаквайте да се впуснете в интересни дискусии помежду си. Основна цел на Климатичната фреска е да се обучат 1 млн. души глобално, като за България определената бройка е 10 хил. души. Станете едни от тези хора!

Фондация „Екологичен манифест – МанЕко“ е създадена през 2018 г. въз основа на Екологичния манифест, който е глобален призив към човечеството да бъде по-екологично и устойчиво. Основната мисия на организацията е да повишава осведомеността по теми, свързани с изменението на климата.

От 2025 г. Фондация „МанЕко" е домакин на националната програма за социално предприемачество - Награда за социално въздействие (SIA Bulgaria) и Националната младежка конференция за климата (LCOY Bulgaria).

По повод 10 години от подписването на Парижкото споразумение за климата

Без батерия и зарядно: в света на 6G IoT и Zero Energy Devices
презентация, 13:30-14:30 ч., Зала КОСМОС, младежи, възрастни

Заповядайте на една разходка в света на най-новите технологии за Energy Harvesting (EH). Технологии, които създават възможност за съществуване на концепцията за Интернет на нещата (Internet of Things, IoT) устройства, които не се нуждаят от захранване (Zero Energy Devices, ZED), и които са в основата на бъдещите 6G massive IoT приложения. Интернет на нещата се отнася до мрежа от физически устройства, превозни средства, уреди и други физически обекти, които са вградени със сензори, софтуер и мрежова свързаност, която им позволява да събират и обменят данни. Тези устройства варират от прости устройства за „интелигентен дом“ като интелигентни термостати, през преносими устройства като смарт часовници и смарт дрехи, до сложни промишлени машини и транспортни системи. Технолозите дори предвиждат цели „интелигентни градове“, основани на технологиите на IoT.

доц д-р Емил Владков е преподавател в катедра „Радиофизика и Електроника" на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Математически пъзел
работилница, 14:00-15:00 ч. и 15:30-16:30 ч., Зала ОКЕАН, 1-4 клас

Реденето на пъзел по картинка е фасулска работа, нали? За да наредиш цялата картина, трябва да съберeш правилните парчета и да ги сложиш на правилното място. Хайде сега да направим пъзел с математика! Всяко парче е различна задачка и влиза на точно определено място, за да получим цялата картинка! Ела, за да видиш, че и математиката е фасулска работа!

Александър Георгиев и **Йоан Господинов** са възпитаници на Математическа гимназия „Д-р Петър Берон” -- гр. Варна. Национални и международни състезатели са по математика и физика. Александър е завършил Техническа физика в Техническия университет във Виена, Австрия. Казват, че любовта им към математиката идва от учителите им в училище, ето защо са се посветили на каузата да накарат още много деца да заобичат Кралицата на науките.Вижте къде да ги откриете във Варна и след фестивала: https://www.zanayamath.com/.

Varna Spaghetti Engineering
работилница, 14:00-15:00 ч. и 15:30-16:30 ч., Зала ЛАБОРАТОРИЯ, 5-7 клас

Как се проектира и изгражда устойчива конструкция, когато основните материали са... спагети и силикон? В тази работилница учениците ще се превърнат в млади строителни инженери и ще преминат през основни стъпки от инженерния процес – от идея до реален строеж и изпитване на натоварване.

Работилницата се води от двама от най-изявените бъдещи архитекти, студенти във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ и развива логическо мислене, умения за работа в екип, пространствено въображение и творчески подход към решаване на инженерни проблеми. В края на събитието ще има „инженерна битка“, в която най-устойчивите и елегантни конструкции ще бъдат отличени. Лабораторията е базирана на опита на Международното състезание за креативни умения Varna Spaghetti Engineering, което има вече 10 издания. В него участват най-добрите ученически отбори от строителните гимназии в страната, а техни ментори са студентите от специалностите „Строителство на сгради и съоръжения" и „Архитектура".

Доротея Николаева е дипломант в специалност „Архитектура“ във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“. Тя е сред бъдещите архитекти, които съчетават научния подход с творчески поглед към пространството и градската среда. Отличена е с призови места в редица национални състезания по архитектура и строителство, сред които и „Варна спагети инженеринг“ – конкурс на ВСУ „Черноризец Храбър", в който участва още като ученичка, а по-късно и като студент. Доротея активно се включва и в студентското самоуправление – тя е почетен председател е на Студентския съвет на университета, а в периода 2022–2024 г. заема позицията заместник-председател на Националното представителство на студентските съвети.

Иляз Иляз е студент в специалност „Архитектура“ и главен секретар на Студентския съвет на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“. Наскоро се завърна от своя Еразъм-семестър в университета POLIMI в Милано, Италия – едно от най-престижните висши училища по архитектура в Европа. Вдъхновен от съчетанието между традиция и иновации, Иляз изработва дизайнерски сувенири и изделия от бетон, за които създава собствени мини кофражни системи.

Компютърно зрение
работилница, 14:00-15:00 ч. и 15:30-16:30 ч., Зала ДНК, 8-12 клас

Какво са невронните мрежи и защо те приличат на човешкия мозък? Как работи изкуственият интелект? Заедно с **д-р Андриана Иванова** от Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ ще видите демонстрация на възможностите на дълбокото обучение за разпознаване и локализиране на обекти във видео поток в реално време или в изображения. Акцентът ще бъде върху използването на предварително обучен модел с дълбока невронна архитектура, който илюстрира как изкуственият интелект интерпретира визуална информация и „разбира“ сцената. Ще разгледаме основни принципи на функциониране и обучение на такива модели с помощта на реални данни. Участниците ще получат представа за широкия спектър от практически приложения на технологията. Работилницата е подходяща за посетители с различна степен на предварителна подготовка и интерес в областта на изкуствения интелект.

гл. ас. д-р Андриана Иванова е преподавател в катедра „Информатика и компютърни науки“ на Варненския свободен университет. Работи активно в областта на изкуствения интелект, като фокусът на научните ѝ интереси е върху обработката и разпознаването на изображения, компютърното зрение, дълбокото обучение и автоматизирания анализ на данни. Преподава дисциплини, свързани с модерните технологии и алгоритми, които стоят в основата на интелигентните системи и визуалната информация.

Островът на динозаврите
презентация, 15:00-16:00 ч., Зала КОСМОС, деца, младежи възрастни

Преди 83 милиона години територията на България е била част от обширен тропичен архипелаг, т.нар. Къснокреден европейски архипелаг. Районът на днешния град Трън по това време е бил част от издигната над морското ниво земна маса, дом на динозаври и много други древни гръбначни животни. **Владимир Николов** ще ни запознае с натрупаните през изминалите 8 години данни за Трънското находище на динозаври, включително с нова информация за таксономичното разнообразие на фосилната фауна, открита там, природната обстановка и условията на погребване на костите, състава на растителния свят и климата. Как обаче е придобито цялото това знание? За да се освети процесът на пресъздаване на мезозойската ера, ще бъдат разгледани и приложените от палеонтолозите научни методи и анализи, които са им позволили да отключат скритата във вкаменелостите и скалите информация. Пригответе се за потапяне в изгубения свят на Динозавърския остров.

Не пропускайте да разгледате и неговата изложба „Юрски свят: динозаврите отвъд киното“ в Зона „Откривател“ на фестивала!

Владимир Николов е палеонтолог и палеоартист, асистент и докторант в Националния природонаучен музей при Българската академия на науките. Темата на дисертационния му труд е тясно свързана с изследването на костната хистология на фосилни гръбначни животни, открити в страната ни, но научната му работа излиза извън границите на палеохистологията и включва проучването на мезозойската гръбначна фауна на България – от риби, през морски влечуги до динозаври и дори насекоми. От 2018 година е член на палеонтологичния екип, който проучва палеонтологичното находище край гр. Трън. Владимир е автор на 11 научни публикации, множество научнопопулярни статии и на книгата "Песента на титаните: История за динозаври". Негови художествени реконструкции са се появявали на страниците на различни научни и научнопопулярни статии, книги и енциклопедии. Има участия в международни и национални изложби, свързани с палеоарт или научна илюстрация.

Професия „Инженер на резервни човешки части“

презентация, 16:30-17:30 ч., Зала КОСМОС, младежи, възрастни

Медицината е неизбежна част от развитието на Човешката цивилизация и се развива заедно с нея от самото й начало. Следвайки историческите епохи и индустриалните революции, тя става все по-ефективна и надеждна. Заедно с нея се развиват и терапевтичните медицински устройства, достигащи своята кулминация – съвременните постоянни медицински импланти, които са в състояние да заместят увредени или липсващи човешки органи. С това развитие се появи и нуждата от Биомедицинския инженер – специалист, който проектира такива устройства и ги изработва от най-подходящите за целта материали. Доверете се на лекаря д-р Петър Вълчанов, който ще представи основните задачи, с които трябва да се справи един такъв специалист, както и етичните затруднения, пред които е изправен той.

Д-р Петър Вълчанов е роден в гр. Варна, България. На 17-годишна възраст започва своето медицинско образование в МУ-Варна и след дипломирането си през 2003г. практикува Вътрешна и Обща медицина в структурите на Спешна и неотложна помощ в родния си град. През 2016г. прекъсва клиничната си работа и започва да се занимава с преподавателска и научна дейност като асистент към катедрата по Анатомия и клетъчна биология в своята Алма матер. В следващите години Д-р Вълчанов развива своя талант в областта на морфологичните и инженерни науки, клиничните специалности, както и в 3D технологиите, превръщайки се в компетентен анатом, дигитален антрополог, 3D артист, дизайнер на медицински устройства и преподавател. В момента той произвежда персонализирани модели за предоперативно хирургично планиране, персонализирани хирургични симулатори, радиологични образни фантоми, персонализирани ортези и протези. Той активно работи с няколко ортопедични и съдово-хирургични клиники в страната, като при трудни операции подпомага хирургичните екипи със своите модели за предоперативно планиране. Амбициите му са да започне производството на персонализирани медицински устройства, с които още повече да улесни хирургическите екипи при лечението на тежки случаи.

Медицина и Космос

презентация, 17:30-18:30 ч., Зала ОКЕАН, 1-4 и 5-7 клас

Морската медицина е интердисциплинарна област, насочена към здравето и оцеляването на хора в екстремни и изолирани морски среди. В нея се прилагат иновативни изследователски методи, свързани с физиологични, психологически и технологични аспекти на човешкото функциониране при условия на повишено налягане, ограничен достъп до медицинска помощ и продължителна изолация. Тези условия създават съществени паралели с предизвикателствата, пред които се изправя космическата медицина. Можем ли да използваме основните изследователски методи в научната програма по морска медицина в бъдещи космически мисии? Възможно ли е да бъдат изготвени ефективни стратегии за поддържане на човешкото здраве в космоса?

Тереза Стоянова е активен студент в трети курс, направление „военен лекар“. Освен че завършва с отличие първите 2 години от обучението, тя е автор на 5 статии и 6 резюмета, публикувани и под печат в български и международни издания. Тереза е демонстратор в катедра „Анатомия и клетъчна биология“ към Медицински университет – Варна и част от

Студентски съвет във Висшето военноморско училище. Наред с академичната работа, Тереза продължава да развива своето дългогодишно хоби – да свири на пиано.

Трескава планета: вирусите в условията на променящия се климат

презентация, 18:00-19:00, Зала КОСМОС, младежи, възрастни

Изменението на климата е много сериозна заплаха и последиците от него оказват въздействие върху множество различни аспекти на живота ни. Полярните ледове се топят, анормалните за сезона или географската ширина метеорологични явления зачестяват – от една страна, проливни дъждове, от друга изключително горещи вълни и прекомерна суша. Как промените в климата влияят върху разпространението на вирусните инфекции? Ще наблюдаваме ли инфекции, необичайни за нашето географско местоположение? Очакваме ли поява на непознати за съвременните хора вируси от топящите се хилядолетни ледници? Какви са предизвикателствата пред съвременната медицина? Какво ние самите можем да променим в ежедневието си? Доверете се на една от водещите и най-разпознаваеми експерти по вирусология, **доц. Д-р Любомира Николаева-Гломб**, за да поговорим спокойно и от позицията на фактите по тези въпроси, да разберем защо вирусните инфекции и климатичните промени са тясно свързани и да разсеем често срещани митове в тази област.

Д-р Любомира Николаева-Гломб се дипломира като лекар в Медицински университет-София, а след това придобива и медицинска специалност по клинична вирусология. Защитава докторат по вирусология в Институт по микробиология „Стефан Ангелов„ на БАН в областта на експерименталната химиотерапия на вирусните инфекции. Почти десетилетие ръководи Отдела по вирусология на Националния център по заразни и паразитни болести в София. Понастоящем доц. Гломб е хоноруван преподавател в няколко магистърски програми на Софийски университет „Св. Климент Охридски" и в следдипломните квалификационни курсове за лекари за придобиване на медицинска специалност Вирусология. Член е на Експертния съвет по медицинска специалност „Вирусология" на Министерство на здравеопазването и на Националния експертен специализиран лекарски борд (НЕСЛБ) по медицинска специалност „Вирусология".

Какво ще сготвим за вечеря след... 100 години

презентация, 19:30-20:30, Зала КОСМОС, младежи, възрастни

Тази седмица в понеделник ще вали сняг, вторник ще бъде 18 градуса, а през уикенда ще се редуват ветрове от север-северозапад с градушка". Това вече е една стандартна прогноза за времето, нали? А какво се случва с доматите на чичо ми в градината на село? А какво ще се случи с доматите изобщо? Какво ще сготвим за вечеря след 100 години? Повече за връзката между измененията в климата и бъдещето на храните можете да разберете от д-р. инж. **Ивайла Сопотенска.**

инж. д-р Ивайла Сопотенска има докторантура по темата за безглутенови изделия в Университета по хранителни технологии в Пловдив. Активен комуникатор на науката, тя е финалист е на конкурса FameLab от 2014, 2016 и 2021 г., лектор в TEDxSofia, фестивалите на науката на Фондация „Красива наука", била журналист в ОффНюз Наука, ментор на ученици. По време на XV Софийски фестивал на науката инж. Сопотенска участва като панелист в запис на първото предаване с български учени на BBC *CrowdScience*.

26 октомври, неделя

	зала Космос *в партньорство с А1* *(100 места)*	зала Океан *(30 места)*	зала Лаборатория *(30 места)*	зала ДНК *(30 места)*	
10:30-11:00		**Приключения с числа** *Математическа академия Заная* *5-7 клас*	**Minecraft мисия: Флагът на откривателите** *Стоян Трифонов* *1-4 клас*	**История на шевицата** *проф. д-р Мария Кърджиева* *5-7 клас*	10:30-11:00
11:00-11:30	**Химията ни свързва** *ученици от ПГ по химични и хранително-вкусови технологии „Д. И. Менделеев"*				11:00-11:30
11:30-12:00					11:30-12:00
12:00-12:30		**Климатична фреска** *игра за цялото семейство*	**Minecraft мисия: Флагът на откривателите** *Стоян Трифонов* *1-4 клас*	**История на шевицата** *проф. д-р Мария Кърджиева* *5-7 клас*	12:00-12:30
12:30-13:00	**Роботизираната хирургия: на границата между човешкият разум и изкуственият интелект** *Д-р Турай Калинов*				12:30-13:00
13:00-13:30					13:00-13:30
13:30-14:00			**3D моделиране** *арх. Петър Стефанов* *8-12 клас*	**Психофизиологична диагностика** *доц.д-р Красимир Иванов,* *доц.д-р Мария Петрова,* *д-р Кристиан Иванов* *8-12 клас, възрастни*	13:30-14:00
14:00-14:30	**От ледовете към лъчите** *инж. д-р Ивайло Начев*	**Приключения с числа** *Математическа академия Заная* *5-7 клас*			14:00-14:30
14:30-15:00					14:30-15:00
15:00-15:30			**3D моделиране** *арх. Петър Стефанов* *8-12 клас*	**Психофизиологична диагностика** *доц.д-р Красимир Иванов,* *доц.д-р Мария Петрова,* *д-р Кристиан Иванов* *8-12 клас, възрастни*	15:00-15:30
15:30-16:00	**Моето пътуване до Антарктида** *доц. д-р Райна Христова*	**Надежда за нашата планета наследството на Джейн Гудол** *Албена Попова* *игра за цялото семейство*			15:30-16:00
16:00-16:30					16:00-16:30
16:30-17:00					16:30-17:00
17:00-17:30	**Когато материалите говорят: Как чуваме невидимото?** *доц. д-р инж. Диян Димитров*		Събития на сцена		17:00-17:30
17:30-18:00			Работилница	Запис от СФН 2023	17:30-18:00

Приключения с числа

работилница, 10:30-11:30 ч. и 14:00-15:00 ч., Зала ОКЕАН, 5-7 клас

Числа и цифри... казваш, че е пълна скука? А знаеш ли, че Царицата на науките се нарича така, защото властва в цялата вселена? Нека ти покажем какви магии могат да се правят с иначе скучните числа – как те изчезват, падат под нулата, разделят се на третинки и стотинки. И как можеш да ги видиш нагледно с едно парче въже?

Александър Георгиев и **Йоан Господинов** са възпитаници на Математическа гимназия „Д-р Петър Берон" -- гр. Варна. Национални и международни състезатели са по математика и физика. Александър е завършил Техническа физика в Техническия университет във Виена, Австрия. Казват, че любовта им към математиката идва от учителите им в училище, ето защо са се посветили на каузата да накарат още много деца да заобичат Кралицата на науките.Вижте къде да ги откриете във Варна и след фестивала: https://www.zanayamath.com/.

Minecraft мисия: Флагът на откривателите

работилница, 10:30-11:30 ч. и 12:00-13:00 ч., Зала ЛАБОРАТОРИЯ, 1-4 клас

Вие сте откриватели в нов свят. Някъде около вас има скрит флаг (специален блок). Вашият агент трябва да го намери и да постави до него знак, че сте били първи. Само който напише правилната програма, ще може да стигне до флага навреме! Участниците се разделят на екипи и състезават своя агент – кой ще стигне първи и най-точно? Ще минат няколко етапа с различно ниво на трудност. По пътя си срещат различни предизвикателства, които трябва да преодолеят успешно.

Стоян Трифонов се занимава с програмиране от 12-годишен, а неговата страст е да обучава ученици – дори от 6-годишна възраст – на програмиране. Вярва, че това е един от най-добрите начини за развитие на логическото и аналитичното мислене и че ще им бъде полезно във всяка област в бъдеще. Завършил е Технологично училище „Електронни системи" към

Техническия университет – София, а след това и във Факултета по математика и информатика на Софийския университет.

История на шевицата
работилница, 10:30-11:30 ч. и 12:00-13:00 ч., Зала ДНК, 5-7 клас

Шевицата е древен код, който пази знание, вяра и история, предавани от поколение на поколение. В тази работилница учениците ще се запознаят със символите, скрити в българските шевици – какво означават, как са възникнали и защо днес са толкова ценени като част от нашата народопсихология. Участниците ще научат как да „разчитат" езика на цветовете, формите и композициите, ще открият връзките между шевицата, календара, ритуалите и народните вярвания. Ще бъде поставен акцент върху идеята за шевицата като визуален разказ и начин за съхраняване и предаване на идентичността.

проф. д-р Мария Кърджиева е преподавател в специалност „Хореография" на Варненския свободен университет. Води лекции по композиция, режисура, етнография, история на българската хореография и артмениджмънт. Тя е част от първия випуск на специалността и преминава през всички академични степени – от асистент до професор. Научните ѝ интереси са свързани с хореографията, културната памет, сценичните изкуства и традиционните кодове в българската култура.

Химията ни свързва
научно шоу с демонстрации, 11:00-12:00 ч., Зала КОСМОС, младежи, възрастни

Учениците от Професионална гимназия по химични и хранително-вкусови технологии „Д. И. Менделеев" – Варна ще представят **химията в цветове** – вдъхновяваща поредица от експерименти, които показват красотата и приложението на науката в ежедневието. Посетителите ще могат да приготвят сол с билки, да дегустират различни видове чай, да се докоснат до натурална козметика и цветни химични коктейли. Ще познават аромати на подправки, ще разберат повече за плесента в сирената и ще наблюдават демонстрации за измерване на лещи с UV защита и действието на фотосоларни лещи. Очакват ви пъстри реакции, изненади и много усмивки, защото... **химията ни свързва!** И кой знае – може би ще станете свидетели на първите изяви на бъдещи учени от Варна!

Климатична фреска
работилница-игра, 12:00-13:30 ч., Зала КОСМОС, игра за цялото семейство

Как можем да разговаряме за промените в климата у дома? Как да включим и децата и да чуем техните идеи? Климатичната фреска е уъркшоп под формата на игра с 42 карти, всяка от които представлява фактор за изменението на климата. По време на уъркшопа участниците преминават през увлекателен процес, който им помага да открият връзката между причините и последствията, свързани с изменението на климата, обясняват се всички гео физически и социални изменения, които настъпват, и се насърчават да потърсят възможни решения за излизане от кризата. Очаквайте да се впуснете в интересни дискусии помежду си. Основна цел на Климатичната фреска е да се обучат 1 млн. души глобално, като за България определената бройка е 10 хил. души. Станете част от тези хора и доведете децата!

Фондация „Екологичен манифест - МанЕко" е създадена през 2018 г. въз основа на Екологичния манифест, който е глобален призив към човечеството да бъде по-екологично и устойчиво. Основната мисия на организацията е да повишава осведомеността по теми, свързани с изменението на климата. От 2025 г. Фондация „МанЕко" е домакин на националната програма за социално предприемачество - Награда за социално въздействие (SIA Bulgaria) и Националната младежка конференция за климата (LCOY Bulgaria).

По повод 10 години от подписването на Парижкото споразумение за климата

Роботизираната хирургия: на границата между човешкия разум и изкуствения интелект
презентация, 12:30-13:30 ч., Зала КОСМОС, младежи и възрастни

Постепенно свикваме с идеята за навлизането на роботи в различни сфери от живота ни. Роботизираната хирургия е съвременен метод, при който операции се извършват с помощта на роботизирани системи, контролирани от хирурзи. Тази технология позволява по-голяма прецизност, по-малки разрези и по-бързо възстановяване на пациентите. Тя се използва все по-често в различни области на медицината, като урология, кардиохирургия и гинекология. А знаем ли доколко роботизираната хирургия е вече част от оперативната практика в българските болници и конкретно в гр. Варна? Запознайте се с технологиите, на които разчита и с които редовно работи **д-р Тургай Калинов,** за да надникнем и очакванията от предстоящите срещи между най-новите технологии и човешкото здраве.

д-р Тургай Калинов, д.м, е хирург към Първа клиника по хирургия на УМБАЛ „Св. Марина" гр. Варна, както и преподавател в Медицински университет – Варна. Той е специалист с дългогодишен клиничен и академичен опит. Има защитена дисертация на тема „Приложение на симулаторите с виртуална реалност в обучението по роботизирана и лапароскопска хирургия", която отразява дългогодишния му интерес към иновациите в хирургичното образование. Основните му научни интереси са свързани с робот-асистираната хирургия, минимално инвазивните техники и комплексното лечение на онкологични заболявания на панкреаса, черния дроб и гастроинтестиналния тракт. Във фокуса на изследователската му дейност попадат оптимизацията на хирургичните алгоритми, интеграцията на нови технологии и изкуствен интелект в хирургичната практика, както и разработването на учебни програми за обучение на млади хирурзи в областта на лапароскопската и роботизираната хирургия. Публикациите и академичните му проекти обхващат широк спектър – от клинични случаи и хирургични техники до мета-анализи и интердисциплинарни изследвания върху бъдещето на хирургията.

3D моделиране
работилница, 13:30-14:40 ч. и 15:00-16:00 ч., Зала ЛАБОРАТОРИЯ, 8-12 клас

Работилницата по 3D моделиране е вдъхновяващо въведение в света на дигиталния дизайн, за всеки с интерес към информатиката, визуалните технологии и творческите професии на бъдещето. Участниците ще имат възможност да се запознаят с основите на 3D моделирането чрез софтуера SketchUp и ще направят свои първи модели. Ще научат повече за приложението на 3D технологиите в архитектурата, гейм дизайна, интериорния дизайн и уеб интерфейсите.

Цветан Митев е дипломант в специалност „Архитектура" във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър". Той вече е част от архитектурно студио, където участва в разработването на различни проектни концепции. Като студент спечели призови места в национални и международни конкурси, свързани с дизайн, иновации и пространствено планиране – признания, които го отведоха в редица европейски градове. В професионалната си работа използва 3D моделиране като основен инструмент за създаване на функционални и въздействащи архитектурни решения. Владее Revit, SketchUp, Lumion, Twinmotion и други софтуери, с които превръща идеите си в реални пространства.

Психофизиологична диагностика
работилница, 13:30-14:40 ч. и 15:00-16:00 ч., Зала ДНК, 8-12 клас, възрастни

Заповядайте в работилницата на Варненския свободен университет, за да откриете как психологията и съвременните научни подходи могат да разкажат повече за вътрешното състояние на човека. Екипът на **катедра „Психология"** ще представи метод за психофизиологична диагностика. Ще имате възможност да разберете как се измерват реакции на организма, оценява се способността за справяне със стрес и се анализират връзките между психиката и физиологията. Методиката е подходяща както за здрави хора, така и за оценка на емоционално или поведенческо напрежение. Тя е стандартизирана за различни възрастови групи и намира приложение в научната дейност, в образованието и в социалната практика.

доц. д-р Красимир Иванов е ръководител на катедра „Психология", на Варненския свободен университет. Има медицинско образование. Специалист в психофизиологията, клиничната психология и психосоматиката. Университетски преподавател и автор на учебни материали, член на водещи професионални организации.

доц. д-р. Мария Петрова е преподавател е по „Социология", „Етнопсихология", „Психосоциални аспекти на образованието и възпитанието" във ВСУ „Черноризец Храбър", катедра „Психология". Води лекции в магистърска програма „Психология и психопатология на развитието". Автор е на монографии, учебник, студии и статии в научни списания и на доклади в научни конференции. Член е на Съюза на учените в България.

д-р Кристиан Иванов е специалист в Центъра за психично здраве – Русе, експерт в диагностиката, терапията и кризисните интервенции. Психолог в отделението по неонатология – Варна, където работи със семействата на недоносени деца.

От ледовете към лъчите

презентация, 14:00-15:00 ч., Зала КОСМОС, младежи, възрастни

Чували ли сте за слънчевите изригвания? А знаете ли какви са циклите на активност на Слънцето? И как се наблюдават частиците, които то излъчва? Заповядайте да чуете за първия български полярен астрономически проект, който се осъществи по време на експедицията до Антарктида през 2024-25 г. лично от **инж. д-р Ивайло Начев.** И да чуете лично от него какво очаква да се случи по време на второто му участие в експедицията, която стартира от Варна през м. ноември 2025 г. Проектът се изпълнява съвместно от Техническия университет – София, Висшето военноморско училище във Варна и Националната обсерватория на Рожен. Основната цел е изучаване на въздействието на космическото време върху земната магнитосфера. Космическото време е клон от науката, който включва процесите на Слънцето и е част от слънчево-земната физика.

инж. д-р Ивайло Начев е главен асистент в катедра Радиокомуникации и видеотехнологии на Факултета по Телекомуникации. Той отговаря за Радиоклуба в ТУ-София, където нагледно пред ученици и студенти представя радиолюбителското хоби. Участник е в 33 Българска антарктическа експедиция с проект за радио наблюдения на слънцето. Ивайло е носител на наградата „Нашата планета" от националния финал на международния конкурс FameLab 2025.

Надежда за нашата планета: наследството на Джейн Гудол

работилница-игра, 15:30-16:30 ч., зала ПЛАНЕТА, за цялото семейство

Дни преди началото на фестивала светът изгуби един от най-силните гласове в своя защита – световноизвестната приматоложка и хуманист Джейн Гудол. Истински големите личности оставят след себе си дълбоки следи и наследство. Заповядайте с цялото семейство, за погледнем на света през нейните очи - като огромна паяжина, в която всяко листо, всяко животно, всеки човек и всяка капка вода са свързани с всички останали. Това богатство на живота – биоразнообразието – е тайната сила, която поддържа планетата жива в непрекъснато търсене на равновесие. Когато дори един микроскопичен организъм изчезне или се промени, това засяга цялата мрежа и влияе върху всички останали. Заедно с водещата **Албена Попова,** координатор за България на програмата за деца и младежи Roots&Shoots на д-р Джейн Гудол, ще създадем умален модел на тази „паяжина" и всеки участник ще влезе в различна роля в нея. Чрез игра ще открием заедно колко важно е всяко същество и всеки природен елемент. Ще осъзнаем, че принадлежим към една голяма жива система и че, когато се грижим за нея, се грижим и за себе си – а грижата за нашето здраве е и грижа за здравето на планетата.

Албена Попова изследва детската литература в психоаналитична перспектива като докторант в СУ „Св. Климент Охридски" („Екологичното съзнание в детската литература"). В продължение на 10 години работи по международни проекти, посветени на околната среда и човека, отвели я до Германия, Франция, ЮАР, Нигер и Мароко. От тази година Албена е част от екипа на Фондация „Красива наука" и координатор на програмата за деца и младежи

Roots&Shoots за България – фондацията на световно известната приматоложка д-р Джейн Гудол, която светът загуби преди дни. Вижте повече на сайта: https://rootsnshootsaction.bg.

Моето пътуване до Антарктида

презентация, 15:30-16:30 ч., зала КОСМОС, младежи и възрастни

Запознайте се с уникални изследвания на океански седименти в акваторията на о-в Ливингстън, Антарктика, проведени в рамките на 31-ва и 32-ра антарктически експедиции от **доц. д-р Райна Христова** от секция „Морска геология и археология" на Института по океанология „Проф. Фритьоф Нансен„ при БАН. Ще научите за предизвикателствата да си участник в антарктически експедиции; за привилегията да се занимаваш с наука както в България, така и в най-голямата лаборатория на открито в света в Антарктика; за ролята на бързо развиващата се морска геология, която изследвайки дъннните утайки и дава отговор за скоростта и мащаба на климатичните промени.

Райна Христова е доцент, д-р по Океанология, Науки за Земята в Секция „Морска геология и археология" на Института по океанология към Българската академия на науките. През 2023-2024 г. участва в 31-вата и 32-рата българска антарктическа експедиция до остров Ливингстън. От 2016 г. до момента Райна е член на Научно-експертната комисия по полярни науки към Българския антарктически институт и Националния център за полярни изследвания. Тя е и хоноруван преподавател по морска геология и кватернерна геология в Софийския университет „Св. Кл. Охридски". Научните й интереси са в областта на морската геология и кватернерната стратиграфия на Черно море; литология и биостратиграфия на морски седименти, флуктуации на морското ниво, изменение на климата, трансгресивно-регресивни цикли.

Когато материалите говорят: как чуваме невидимото?

презентация, 17:00-18:00 ч., зала КОСМОС, младежи и възрастни

Ако вие сте от онези хора с интерес към света на скритите сигнали, не можете да пропуснете закриващото събитие на фестивала и представянето на метода акустична емисия от един от водещите изследователи в Технически университет – Варна. Материалите около нас не са безмълвни – те „говорят", твърди **доц. д-р инж. Диян Димитров** – когато са под напрежение, когато се повреждат, когато крият опасности. С помощта на метода на акустична емисия, учените и инженерите могат да „слушат" тези сигнали и да откриват проблеми, преди да се случат аварии. Заповядайте, за да чуете как дървените греди в мините „шепнат" за срутване; как дървоядите в старинни дървени конструкции „издават" присъствието си; как самолетите „предупреждават" за пукнатини в крилата и как съдове под налягане „разказват" историята на аварията си!

Науката тук не е суха теория – тя е **детектив, спасител и преводач на невидимото**.

доц. д-р инж. Диян Димитров е преподавател в Технически университет – Варна, Машинно-технологичен факултет, катедра „Материалознание и технология на материалите". През 2010 г. защитава докторска степен в областта на материалознанието, а от 2016 г. е хабилитиран като доцент по дисциплината „Съпротивление на материалите". Неговите научни интереси са насочени към изследването на механичните свойства на материалите, умората на материалите, както и към съвременни методи за безразрушителен контрол и анализ на данни. Доц. Димитров е автор на над 60 научни публикации в специализирани издания и конференции и е финалист от конкурса за разбираема наука FameLab през 2009 г.

В личен план обича да чете научна фантастика и да се занимава със спорт – шах и тенис.

Фондация „Красива наука“ организира фестивали на науката, обучения на учени и учители, посещения на учени в училища и други инициативи за подобряване връзката на неспециализирани аудитории с постиженията на фундаменталната, приложната наука и технологии в България и по света.

За да следите дейността на Фондация „Красива наука“ през цялата година, търсете ни на:

www.beautifulscience.bg | www.facebook.com/BeautifulScienceFoundation
www.instagram.com/beautifulsciencebg | www.youtube.com/@BeautifulScienceBG

Екип на Варненския фестивал на науката:

Любов Костова	Фестивален директор и Програма
Албена Попова	Координатор Училищни групи и Тема „Нашата планета“
Ани Виткова	Координатор Логистика и „Зона Откривател“
Анна-Мария Евгениева	Координатор Доброволци
Ниа Германова	Сътрудник уебсайт
Дизайн	Мартин Караминков, EYES Company

Доброволци
ученици от
МГ „Д-р Петър Берон“,
III ПМГ „Акад. Методий Попов",
Първа езикова гимназия

Зона ОТКРИВАТЕЛ

Щандове с демонстрации, експерименти и информация

от 10:30 до 18:30 ч.

- Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“
- Технически университет – Варна
- Висше военноморско училище Варна „Н. Й. Вапцаров“
- Институт по океанология при БАН
- Университетска ботаническа градина - Варна
- Морски клъстер
- Площад Наука
- CodeCraft
- Математическа академия Заная
- Център за изследвания и анализи
- Топ мобилити
- Фондация „Красива наука“ - Информация

Изложби:

Юрски свят: динозаврите отвъд киното
палеоарт изложбата на Владимир Николов, Национален природонаучен музей при БАН (гост на фестивала)

Начертаният път към Свободата и Съединението. България върху старите карти
картографска изложба на доц. д-р Евгения Сарафова, Геолого-географски факултет, Софийски университет „Св. Кл. Охридски“

Пътеводител на залите

Организаторите на Варненския фестивал на науката именуват във всички свои фестивали залите с еднотипни имена, свързани с наука. Ето къде ще са разположени на територията на Delta Planet Mall.

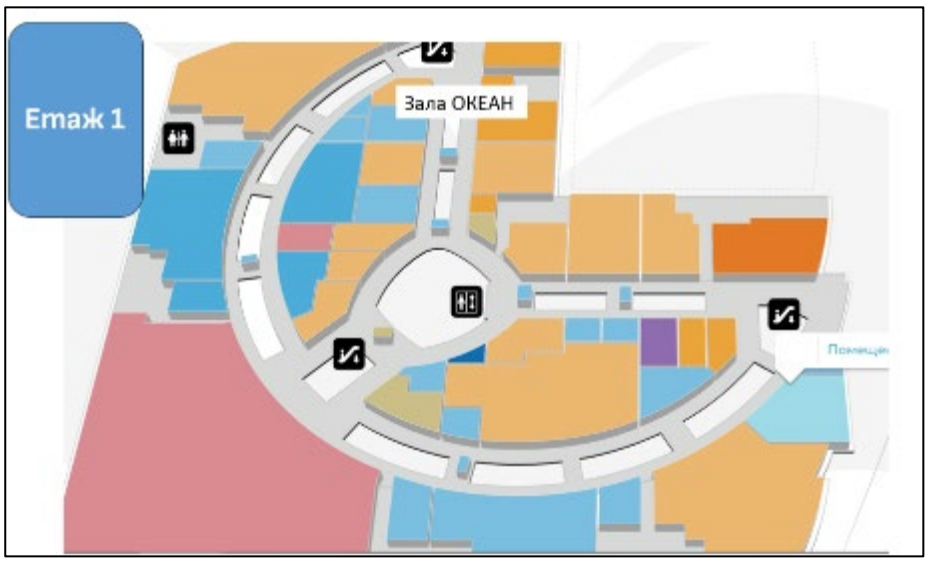

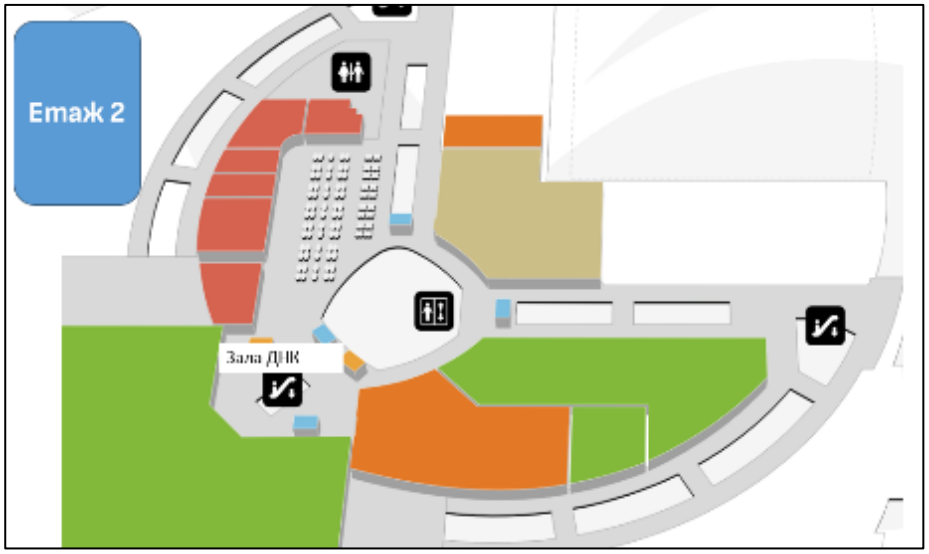

VARNA SCIENCE FESTIVAL ВАРНЕНСКИ ФЕСТИВАЛ НА НАУКАТА

Организатор

фондация Красива наука

Основни партньори

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

ВАРНА

Delta Planet

КОРПОРАТИВНИ ПАРТНЬОРИ

A1

Kaufland

ENDUROSAT

АКАДЕМИЧНИ ПАРТНЬОРИ

geograf.bg

Площад Наука SCIENTIA OMNIUM

TOP MOBILITY

MANECO

МЕДИЙНИ ПАРТНЬОРИ

Fraport

www.bta.bg

АЗ-БУКИ

Наука OFFNews

Media Bricks

НАУКА

MODERNITY

СПЪТНИК

обекти;

WWW.BEAUTIFULSCIENCE.BG